

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

S. Avrel. Avgvstini Confessionvm Libri X

Augustinus, Aurelius

Coloniae, 1646

Cap. VIII. Se cum Euodio & aliis pariter in Africam remeasse, Matre ad ostia Tiberina defuncta, cujus educationem describit, & quomodo vinolentia liberata sit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10120

C A P. VIII.

Se cum Euodio & aliis pariter in Africam remeasse, Matre ad Ostia Tiberina defuncta, cuius educationem describit, & quomodo à vinolentia liberata sit.

Pfal. 67, 7. 1. **Q**ui habitare facis unanimes in domo, conficiasti nobis & Euodium juvenem ex nostro municipio. Qui cum agens in rebus militaret, prior nobis ad te conversus est, & baptizatus, & relicta militia sæculari, accinctus tua. Simul eramus, simul habitabamus in placito sancto. Quærebamus, quisnam locus nos utilius haberet servientes tibi. Pariter remeabamus in Africam. Et cum apud ostia Tiberina essemus, mater defuncta est. Multa prætereo, quia multum festino. Accipe confessiones meas & gratiarum actiones Deus meus, de rebus innumerabilibus, etiam in silentio. Sed non præteribo, quicquid mihi anima parturit de illa famula tua, quæ me parturivit & carne, ut in hanc temporalem, & corde, ut in æternam lucem renascerer. Non ejus, sed tua dicam dona in ea. Neque enim seipsam fecerat, aut educaverat seipsam.

2. Tu creasti eam, nec pater, nec mater sciebat, qualis ex eis fieret. Et erudit eam in timore tuo *b* virga Christi tui, regimen unici filii tui, in domo fideli, bono membro Ecclesiæ tuæ. Nec tantam erga suam disciplinam diligentiam matris prædicabat, quantam famulæ cujusdam decrepitæ, quæ patrem ejus infantem portaverat, sicut dor-
fo

fo grandiuscularum puellarum parvuli portari solent. Cujus rei gratia, & propter se-nectam ac mores optimos, in domo Christiana satis à dominis honorabatur. Vnde etiam curam dominicarum filiarum commissam sibi, diligenter gerebat, & erat in eis cœercendis, cum opus esset, sancta severitate vehemens, atque in docendis sobria prudentia. Nam eas præter illas horas, quibus ad mensam parentum moderatissime alebantur, etiam si exardescerent siti, nec aquam bibere sinebat, præcavens consuetudinem malam, & addens verbum sanum: *Modo aquam bibitis, quia in potestate vinum non habetis: cum autem ad maritos veneritis, facta dominae apothecarum & cellariorum, aqua sordebit, sed mos potandi prævalebit.*

3. Hac ratione præcipiendi & autoritate imperandi, frænabat aviditatem tenerioris ætatis, & ipsam puellarum sitim formabat ad honestum modum, ut jam nec liberet, quod non deceret. Et surrepserat tamen, sicut mihi filio famula tua narrabat, surrepserat ei vinolentia. Nam cum de more, tanquam puella sobria juberetur à parentibus de cuppa vinum depromere, priusquam in lagunculam funderet merum, primoribus labris sorbebat exiguum, quia non poterat amplius, sensu recusante. Non enim ulla temulenta cupidine faciebat hoc, sed quibusdam superfluentibus ætatis excessibus, qui ludicris motibus ebulliunt, & in puerilibus animis majorum pondere premi solent.

4. Itaque ad illud modicum, quotidiana modica addendo (quoniam *qui modica spernit,*

Eccles. 19, ^{1.} *nit, paulatim decidit*) in eam consuetudinem lapsa erat, ut prope jam plenos mero caliculos inhianter hauriret. Vbi tunc sagax anus, & vehemens illa prohibitio? Nunquid valebat aliquid adversus latentem morbum, nisi tua medicina Domine vigilaret super nos? Absente patre, & matre, & nutritoribus, tu præsens, qui creasti, qui vocas, qui etiam per præpositos homines boni aliquid agis ad animarum salutem, quid tunc egisti Deus meus? unde curasti? unde sanasti? Nonne protulisti durum & acutum ex altera anima convitium, tanquam medicinale ferrū, ex occultis provisionibus tuis, & uno ictu putredinem illam præcidisti?

5. Ancilla enim, cum qua solebat accedere ad cuppam, litigans cum domina minore, ut fit, sola cum sola, objecit hoc crimen amarissima insultatione, vocans meribulam. Quo illa stimulo percussa, respexit foeditatem suam, confestimque damnavit, atque exiit. Sicut amici adulantes pervertunt, sic inimici litigantes plerumque corrigunt. Nec tu quod per eos agis, sed quod ipsi voluerunt, retribuis eis. Illa enim irata, exagitare appetivit minorem dominam, non sanare: & ideo clanculo, aut quia ita eas invenerat locus & tempus litis, aut ne forte & ipsa periclitaretur, quod tam se-ro prodidisset. At tu Domine rector cælitum & terrenorum, ad usus tuos contorquens profunda torrentis, fluxum seculorum ordinans turbulentum, etiam de alterius animæ infania sanasti alteram. Ne quisquam cum hoc advertit, potentia suæ tribuat, si verbo ejus alius corrigatur, quem vult corrigi.

NOTÆ.

^a *Pariter remeabamus in Africam*) Hæsit tamen aliquantisper Romæ, ubi dum tempus navigationi opportunum expectat, scripsit libros de moribus Ecclesiæ Catholicæ, & alterum de moribus Manichæorum, item de Quantitate animæ, item libros de libero arbitrio collocatore illo ipso Euodio, cujus hic meminit, secundum tamen, & tertium in Africa se primum terminasse affirmat. Quæ autem præterea Romæ & in Africa gesserit, omittit, *Deo confessiones, & gratiarum actiones de rebus innumerabilibus in silentio offerens.* Matristamen vitam & præclare gesta, ejusque mortem gratus filius cum laude recenset. Reliqua Augustini gesta in presbyterio & Episcopatu, ex Scriptoribus vitæ Possidio, Cornelio Lancilloto, item Baronio petantur. Nos solas ejus Confessiones elucidamus, & publico usui aptamus. Libro tamen 10, ubi suum in virtute profectum describit, quædam attingemus.

l. r. Retr.
c. 7, 8, 9.

^b *Virga Christi tui*) gratia & providentia divina, qua mirabiliter ab ipsa infantia gubernat electos Deus, & S. Monicam à Christianis parentibus ortam, copiosis bonitatis suæ donis prævenit ac ornavit.

V S V S.

1. Magna est bonæ educationis utilitas, quæ sæpe magis debetur pædagogis & nutricibus seu curatricibus, quam parentibus. Qui melius de liberis suis mereri non possunt, quam si eorum curam ac disciplinam iis hominibus commendent, à quibus virtutem discere cogantur. Meminerint tamen, si tales nacti sunt, eos honorare, & pro meritis remunerari.
2. Adigendi sunt pueri & puellæ ad honestum modum in cibo & potu, ita ut præter horas prandii & cœnæ vix sinantur bibere. Certe nisi mature assuefiant ad temperantiam, evadunt potatores, & per gulam ac ebrietatem sibi ad interitum viam sternunt. Nemo ebrietatis amans ullam virtutem solide assequi potest, aut innocentiam tueri.

3. Lu-

3. Luculento exemplo docet Monica, quomodo minimis etiam excessibus ad magna vitia perveniatur. Ecce cui paulo ante nec libebat, quod non decebat, illa plenos mero caliculos inhianter haurit.
4. Divinæ providentiæ occultus & mirus, nec infrequens est modus, unius hominis vitio, sanare vitium animæ alterius. Eodem fere modo S. D. Alipium se sanasse insanientem amore spectandi supra narravit.
5. Grande humilitatis incitamentum S. D. iis suggerit, qui proximo juvando occupantur. Ut nemo potentiæ ac virtuti suæ tribuat, si verbo ejus alius corrigatur, quem vult corrigi. Nam quivis reperiet se plurimis superbiam, vanæ gloriæ, impatientiæ, sensualitatis, negligentiam peccatis, conciones, lectiones, admonitiones, aliaque proximi convertendi ministeria corrumpere & inquinare: adeo, ut sane soli Deo omnis honor & gloria debeat, nobis autem confusio faciei.

C A P. IX.

Qua mansuetudine ac patientia, Monica ferocem maritum ac socrum mitigavit, quantum item studuerit conciliare dissidentes, & omnibus obsequi.

1. **E**ducata itaque pudice ac sobrie, potiusque à te subdita parentibus, quam à parentibus tibi: ubi plenis annis nubilis facta est, tradita viro servivit veluti domino; & sategit eum lucrari tibi, loquens te illi moribus suis, quibus eam pulchram faciebas, & reverenter amabilem, atque mirabilem viro. Ita autem toleravit cubilis injurias, ut nullam de hac re cum marito, haberet unquam similitatem. Expectabat enim misericordiam tuam super eum, ut in te credens